TOÀ ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN CS** **TỈNH GL** Số: 02/2023/QĐST-DS	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

CS, ngày 12 tháng 7 năm 2023

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CS, TỈNH GL

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ toạ phiên họp: Ông Nguyễn Đình H.

Thư ký phiên họp: Bà Đinh Thị Y – Thư ký Tòa án nhân dân huyện CS, tỉnh GL.

Đại diện viện kiểm sát nhân dân huyện CS, tỉnh GL tham gia phiên họp: Bà Đậu Thị Thanh X - Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng 7 năm 2023, tại trụ sở Toà án nhân dân huyện CS, tỉnh GL mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 37/2023/TLST-DS ngày 18 tháng 5 năm 2023 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2023/QĐST-DS ngày 29 tháng 6 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu*: Bà Nguyễn Thị H, sinh năm 1959. Địa chỉ: thôn 19, xã Ia T, huyện CS, tỉnh GL. Có mặt.
- *Người yêu bị cầu*: Chị Hồ Thị Lệ H, sinh năm 1988. Địa chỉ: thôn 19, xã Ia T, huyện CS, tỉnh GL. Vắng mặt.
- *Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

+ Chị Hồ Thị Thanh X, sinh năm 1978.

Địa chỉ: thôn 5, xã Ia B, huyện ĐĐ, tỉnh GL.

+ Anh Hồ Anh Ng, sinh năm 1980.

+ Anh Hồ Bảo Q, sinh năm 1982.

Cùng địa chỉ: thôn 19, xã Ia T, huyện CS, tỉnh GL.

(Chị X và anh Ng uỷ quyền tham gia tố tụng cho anh Hồ Bảo Q theo Giấy uỷ quyền ngày 29/5/2023). Anh Q có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu đề ngày 10/5/2023 và các lời khai trong quá trình giải quyết việc dân sự kèm theo các tài liệu chứng cứ, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Nguyễn Thị H trình bày:

Bà và ông Hồ Văn Đ là vợ chồng. Trong thời kỳ hôn nhân, vợ chồng bà sinh được 04 người con gồm: chị Hồ Thị Thanh X, sinh năm 1978; anh Hồ Anh Ng, sinh năm 1980, anh Hồ Bảo Q, sinh năm 1982 và chị Hồ Thị Lệ H, sinh năm 1988.

Trong số các người con của bà có chị Hồ Thị Lệ H bị bệnh tâm thần từ lúc mới sinh ra cho đến nay, mọi sinh hoạt của chị H hoàn toàn phụ thuộc vào bà. H phải dùng thuốc điều trị hàng ngày và được hưởng trợ cấp xã hội. Chị H không có khả năng tham gia giao dịch dân sự. Do vậy, bà yêu cầu Tòa án tuyên bố chị H mất năng lực hành vi dân sự để cho bà được thực hiện các giao dịch dân sự mà không cần chữ ký của chị H. Đến ngày 27/6/2023, bà làm đơn đề nghị thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự đối với chị Hồ Thị Lệ H từ "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" sang "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi"

Tại các bản tự khai đề ngày 23/5/2023 và các tài liệu có trong hồ sơ, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là anh Hồ Bảo Q, anh Hồ Anh Ng và chị Hồ Thị Thanh X trình bày:

Bà H là mẹ ruột của chị H, anh Q, anh Ng và chị X. Chị H bị bệnh tâm thần từ lúc sinh ra cho đến nay, không thể tham gia giao dịch dân sự được. Để đảm bảo quyền lợi cho chị H và những người khác trong gia đình, bà H yêu cầu Toà án tuyên bố chị H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Anh Q, anh Ng và chị X đều nhất trí với yêu cầu của bà H, không có ý kiến gì thêm.

- Ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên họp: Lời trình bày và chứng cứ do người yêu cầu cung cấp phù hợp với các quy định của pháp luật, có đủ căn cứ để xác định chị H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, đề nghị Tòa án nhân dân huyện Chư Sê chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị H.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp,Tòa án nhân dân huyện Chư Sê nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Chị H là người bị yêu cầu tuyên bố có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi cư trú tại thôn 19, xã Ia Tiêm, huyện CS, tỉnh GL nên yêu cầu của bà H thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Chư Sê theo quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu của bà Nguyễn Thị H yêu cầu tuyên bố chị Hồ Thị Lệ H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và cử người giám hộ; ngày 13/6/2023 Tòa án nhân dân huyện Chư Sê đã ban hành quyết định trưng cầu giám định số 02/2023/QĐ-TCGĐ trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Ng giám định sức khỏe, bệnh tật, năng lực hành vi dân sự của chị Hồ Thị Lệ H. Tại kết luận số 136/KLGĐ ngày 23/6/2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Ng kết luận giám định pháp y tâm thần đối với chị Hồ Thị Lệ H, thì chị H bị bệnh chậm phát triển tâm thần nhẹ (F70-ICD10), hạn chế khả năng nhận thức và hạn chế khả năng điều khiển hành vi (có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi ở các vụ việc dân sự).

Theo quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự: "Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi, nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ". Do đó việc bà Nguyễn Thị H là mẹ ruột của chị Hồ Thị Lệ H có đơn yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố chị Hồ Thị Lệ H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và cử người giám hộ là có căn cứ phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự, cần chấp nhận.

[3] Xét lời đề nghị của Đại diện Viện kiểm sát là phù hợp quy định tại Điều 27, 35, 39 Bộ luật Tố tụng Dân sự.

[4] Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm: Bà Nguyễn Thị H phải chịu lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự theo quy định.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- Áp dụng khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 361, Điều 371, Điều 372; Điều 376, Điều 377 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 6 và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Q hội Quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Toà án.

1/Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi của bà Nguyễn Thị H.

Tuyên bố: Chị Hồ Thị Lệ H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2/Chỉ định bà Nguyễn Thị H là người giám hộ của chị Hồ Thị Lệ H. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ thực hiện theo quy định tại Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật dân sự (Bà H có toàn bộ nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại khoản 1 Điều 57 Bộ luật dân sự và toàn bộ quyền của người giám hộ theo quy định tại khoản 1 Điều 58 Bộ luật dân sự).

. 3/Lệ phí: Bà Nguyễn Thị H phải chịu 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm để sung vào Công quỹ Nhà nước, được khấu trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí mà bà đã nộp trước đây theo biên lai thu phí, lệ phí Tòa án số 0002944 ngày 17/5/2023 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện CS, tỉnh GL.

4/Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Toà án ra quyết định.

Viện kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh GL;

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

- VKSND tỉnh GL;
- VKSND huyện CS;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Chi cục THADS huyện CS;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

Nguyễn Đình H